
Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Fylkesmannen i Trøndelag	Nils Anders Dragseth	17.09.2019	2016/4016-16/340
Postboks 2600		Tidligere dato	Tidligere referanse
7734 STEINKJER		21.08.2019	2018/1999

REMI - 1714134000 - Supplerende informasjon til søknad angående revisjon av tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven § 11 for Leksdal skyte- og øvingsfelt.

Det vises til brev fra Fylkesmannen av 21. august 2019 (ref. 2018/1999). Supplerende informasjon til søknad for Leksdal skyte- og øvingsfelt er beskrevet punktvis med henvisning til oppstilling i Fylkesmannens brev.

Punkt 2. Angivelse av den eller de eiendommer hvor virksomheten foregår.

Se vedlegg 1, Grunneiendommer innenfor skytefeltgrense

Punkt 5. Oversikt over råstoffer og hjelpestoffer

Utover ammunisjon og plantevernmidler som er beskrevet i kapittel 3.5 i søknaden, brukes ikke andre kjemikalier utendørs.

Det brukes/oppbevares kjemikalier på verkstedet, som diesel, bensin, smøreolje, motorolje, hydraulikkolje, smørefett og lignende til traktor, hjullaster, beltevogn, snøscooter, aggregater og mindre maskiner. I tillegg finnes spraymaling, rustløser, maling, white spirit og biologisk nedbrytbar såpe. Vasking av kjøretøy skjer i egen vaskehall i verkstedbygningen. Avløp fra verkstedbygningen er koblet opp mot egen oljeutskiller, og denne prøvetas årlig. Det betyr at noe kjemikalier kan slippes ut til naturen via oljeutskilleren.

Forsvarsbygg har gjennomført en risiko- og sårbarhets analyse for Leksdal SØF, hvor blant annet utslipp av kjemikalier vurderes. Dette er derfor risikovurdert. Ingen hendelser knyttet til kjemikalier var i risikozonen, og foreslåtte forbedringstiltak er gjennomført.

Kjemikaliene kjøpes gjennom norske forhandlere. Forsvarets logistikkorganisasjon og Forsvarsbygg har rammeavtaler for innkjøp av kjemikalier, og har egne prosedyrer som gjelder anskaffelser, bruk og håndtering, samt substitusjon, av kjemikalier. Rammeavtalene må sikre at den som leverer etterlever regelverket som omfatter kjemikalier. Leverandører må bekrefte og dokumentere at de og deres underleverandører etterlever

REACH og CLP forordningen. Kjemikalier skal ha godkjente sikkerhetsdatablad og registreres og risikovurderes i stoffkartoteket.

Som nevnt i søknaden brukes bly i ammunisjon, og bly er stort sett blitt erstattet med mindre farlige metaller i Forsvarets ammunisjon. Sivile bruker fortsatt bly.

Punkt 6. Beskrivelse av energikilder, forbruk av energi og energi som genereres av virksomheten.

Totalt forbruk 2018: 324.306 kwh. (ekstra forbruk grunnet TRJE 18, storøvelsen fra september til og med november 2018).

De viktigste energistrømmene er knyttet til strømforbruk i administrasjonsbygg, sanitærbygg, undervisningsbygg, varmebu og skilt- og utebelysning.

Det er gjort tiltak med T5-rør de siste tre årene. Alle varmvannsberedere er byttet for fem år siden. I 2020 vil armaturer i sanitærbygg, rødt hus og utebelysning skiftes til LED, som vil gi en energisparing og bedre belysning. Samtidig vil fotocelle på skiltbelysning gi en bedre energibesparelse.

Tilgjengelig overskuddsenergi for ev. bruk i andre sektorer er ikke relevant for driften av skyte- og øvingsfeltet.

Punkt 10. Oversikt over interesser som antas å bli berørt av virksomheten, herunder en oversikt over hvem som bør varsles, jf. § 36-6 og § 36-7.

Se vedlegg 2, Naboliste

Punkt 12. Beskrivelse av teknikker som kan forebygge eller begrense forurensning og skadevirkningene og punkt 15. et sammendrag av konsekvensutredning.

Forurensning til grunn og vann

Da vannkvaliteten i Leksdal er god har det ikke vært behov for spesielle tiltak. Et unntak er høye metallkonsentrasjoner i et sig fra bane U. Selv om resipienten Romma ikke ble påvirket, gjennomførte Forsvarsbygg et enkelt tiltak for å redusere metallutlekking fra banen. Dette tiltaket er tidligere beskrevet i de årlige vannovervåkingsrapportene som sendes Fylkesmannen. Når skytebaner bygges om, eller vi etablerer nye baner, vil vi i den grad det er mulig og kosteffektivt, etablere kulefang med avrenningssikring og/eller en renseløsning-. Da bane L ble bygget om, ble det etablert et filter og sedimentasjons dam som skal fange opp metallavrenning fra kulefanget.

Utendørs støy

I en orientering til Fylkesmannen i Trøndelag, datert 19. mars 2018, ble det redegjort for de konkrete mulighetene for å ytterligere redusere støy i Leksdal, se vedlegg 3. Hovedutfordringen med å gjennomføre ytterligere støyreducerende tiltak ligger i at det ikke finnes gode tiltak når skytingen foregår fra flere forskjellige avstander til målområdet. Da må skytebanene bygges inn.

Tillatelsen av 2006 stilte krav til at det ble utarbeidet en tiltaksplan for å redusere støy. I den forbindelse ble det iverksatt bygging av et standplassoverbygg på bane J. Effekten av dette tiltaket er omtalt i målerapporten, se vedlegg 4. Hovedfunnet i rapporten er at naboene som er mest utsatt for støy fra denne skytebanen, fikk en reduksjon på 5 dB i det maksimale støynivået.

Siden skytebanene som dimensjonerer støyutbredelsen i Leksdal er mange og geografisk spredt, vil det bli svært kostbart å gjennomføre kilderettede tiltak som vil føre til en støyreducerende effekt. Aktiviteten på bane L er én av banene som bidrar betydelig til støyen ved de mest berørte naboene. Vi har undersøkt om støynivået kan reduseres ved å etablere en voll rundt deler av banen. Vollen er estimert til å være omtrent 240 meter lang og det er vurdert to høyder; 6 og 8 meter høy. Vi har beregnet effekten for de mest berørte helårsboligene.

En 6 meter høy voll vil dempe maksimalnivået ($L_{p,AF,max}$) med minst 10 dB for noen få boliger, mens det ekvivalente støynivået (L_{Rden}) blir dempet 1-2 dB for noen få boliger og mindre enn 1 dB for resten av boligene. En 8 meter høy voll vil dempe maksimalnivået ($L_{p,AF,max}$) med minst 10 dB for omtrent 20 boliger, det ekvivalente støynivået (L_{Rden}) blir dempet 1-2 dB for noen få boliger og mindre enn 1 dB for resten av boligene.

Kostnaden er estimert til omtrent 8-10 millioner kroner for massene, gravearbeid, tilrettelegging av veier med mere. I tillegg kommer driftskostnader. Gevinsten bør vurderes basert på reduksjonen av det ekvivalente støynivået som er knyttet til plagegrad. Derfor mener Forsvarsbygg at gevinsten av et slikt tiltak ikke gir god nok kost/nytte-effekt. Forsvarsbygg vil påpeke at vi har mottatt svært få klager på støyen fra virksomheten i Leksdal.

Innendørs støy

I støyrapporten har Forsvarsbygg omtalt at en beboer i nærheten av skytefeltet har fått støtte til å bedre støyisoleringen av boligen sin. Fylkesmannen etterspør hvor stor den støyreducerende effekten dette har gitt. Forsvarsbygg kjenner ikke til i detalj hvilke arbeider som beboeren har fått gjennomført, eller hvilken effekten dette tiltaket har fått. Forsvarsbygg fikk imidlertid Sintef Byggforsk (i 2013) til å vurdere hvor stor støydempende effekt ulike fasader har på støy fra typiske lette våpen, se vedlegg 5. Resultatet varierer fra 20 – 40 dB og avhenger av om det skal tas hensyn til at ventiler er åpne/lukket og om vinduet er åpent eller ikke. Resultatet er også sammenlignet med frekvensinnholdet til vegtrafikk som viser seg å være mer lavfrekvent enn skytestøy. Det innebærer at typiske fasader demper støy fra lette våpen minst like mye som støy fra vegtrafikk. Fylkesmannen etterspør også om innendørs støy er vurdert for andre boliger omkring Leksdal. Forsvarsbygg har i vedlagte notat fra 2014, vedlegg 6, brukt resultatet fra rapporten fra Sintef Byggforsk til å komme med anbefalinger om utendørs støy om natten. Notatet oversetter WHO sine anbefalinger om maksimale støynivåer i soverommet til støynivåer ved fasaden, se blant annet tabell 6.

Angående støy på dagtid er ikke skyte- og øvingsfelt pliktig til å kartlegge innendørs støy etter Forurensningsforskriftens kapittel 5. Dette gjelder kun støykildene vei, jernbane, sivile og militære flyplasser, industri, havner og terminaler.

Punkt 14. Henvisning til vedtak eller uttalelser fra offentlige organer som saken har vært forelagt

Beslutninger om hvordan Forsvaret skal løse sine oppgaver og hvilken basestruktur som skal legges til grunn fremkommer av Forsvarets langtidsplan, Prop. 151 S (2015-2016). Ett av mange delbeslutninger er å overføre Luftforsvarets skyteutdanning til Værnes-regionen. Økningen i Forsvarets virksomhet i skyte- og øvingsfeltet har bl.a. bakgrunn i Langtidsplanen.

Forsvarsbygg stiller gjerne til et møte hvis Fylkesmannen har flere spørsmål.

Med vennlig hilsen

Thomas Getz

Leder SØF og Miljø

Avdeling eiendomsforvaltning

Forsvarsbygg

Vedlegg:

1. Grunneiendommer innenfor skytefeltgrense.
2. Naboliste.
3. Orientering til Fylkesmannen i Trøndelag før søknad om ny tillatelse til virksomhet i Leksdal skyte- og øvingsfelt (Forsvarsbygg 2016).
4. Støydemping av standplasshus og måling av vibrasjoner fra sprengninger Målerapport bane J (Forsvarsbygg 2016).
5. Fasadeisolering av skytebanestøy (SINTEF 2013).
6. Grenser for støyplage og søvnforstyrrelser (Forsvarsbygg 2014).

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.